

عنوان مقاله:

سازوکارهای ارتقای خویشتن داری از منظر قرآن

محل انتشار:

طب و تزکیه، دوره 31، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمود شکوهی تبار - دانشکده سلامت و دین، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

علی سلیمی - گروه جامعه شناسی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

نورا کمالیون - پژوهشکده حوزه و دانشگاه

اکرم حیدری - مرکز تحقیقات سلامت و دین، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

مرتضی حیدری - دانشکده سلامت و دین، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: خویشتن داری نقش مهمی در سلامت معنوی و اجتماعی ایفا می کند و آموزه های دینی ظرفیت بالایی در ارتقای خویشتن داری دارند. از آنجاکه خویشتن داری دربردارنده مفاهیم و اجزای گوناگونی است و تقویت و ارتقای آن منوط به بهره گیری از سازوکارهای برخاسته از فرهنگ و ارزش های خاص هر جامعه ای است، پژوهش حاضر با هدف تبیین سازوکارهای ارتقای خویشتن داری از منظر قرآن انجام گردید. روش بررسی: این مطالعه بر اساس روش تحلیل محتوای کیفی و با رویکرد ترکیبی (قیاسی و استقرایی) انجام شد. در مرحله قیاسی با مراجعه به نظریات و تعاریف خویشتن داری در منابع مختلف، مفاهیم محوری این موضوع شناسایی شد و در مرحله استقرایی، کلیدواژه های مرتبط با مفاهیم شناسایی شده در مرحله پیشین، در قرآن کریم مورد جستجو قرار گرفت و پس از مرور بر آیات و مراجعه به تفاسیر قرآن کریم، مفاهیم مرتبط بازیبایی، کدگذاری و طبقه بندی شدند. یافته ها: سازوکارهای ارائه شده در قرآن کریم برای ارتقای خویشتن داری در هشت مقوله کلی، ۲۱ مقوله فرعی و ۸۲ مفهوم است که بخشی از آنها همسو با نظریات موجود و موید مفاهیم مرتبط با آن بوده و برخی دیگر، سازوکارهای اختصاصی مورد اشاره در قرآن کریم می باشند. این سازوکارها شامل خودآگاهی، ارتقای اهداف، ارتقای انگیزه های درونی، ارتقای انگیزه های بیرونی، هشدار، خداگرایی و نفی خودگرایی، ایجاد و یادآوری عهد ایمانی و نمادسازی است. نتیجه گیری: با توجه به اهمیت خویشتن داری در زندگی فردی و اجتماعی، توجه به آن از نظرگاه دینی به ویژه قرآن کریم، ضروری است. سازوکارهای ارائه شده می تواند برای افراد، موسسات تربیتی و نهادهای مرتبط با سلامت معنوی و اجتماعی مفید باشد.

کلیمات کلیدی:

خویشتن داری، قرآن کریم، سازوکار، تقوا، سلامت معنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1692169>

